

Tlf: 89 30 78 00
aarhus@bdo.dk
www.bdo.dk

BDO Statsautoriseret revisionsaktieselskab
Kystvejen 29
DK-8000 Aarhus C
CVR-nr. 20 22 26 70

NORDDJURS KOMMUNE
Revisionsberetning nr. 23
ÅRSREGNSKABET FOR 2022
Side 519 - 548

1	KONKLUSION PÅ REVISIONEN AF KOMMUNENS ÅRSREGNSKAB FOR 2022	519
1.1	INDLEDNING	519
1.2	REVISIONSPÅTEGNING - KONKLUSION PÅ DEN UDFØRTE REVISION	519
1.3	REVISIONSBEMÆRKNINGER	519
2	REVISIONSMETODIK OG -STRATEGI	520
2.1	VÆSENTLIGHEDSNIVEAU	521
2.2	DRØFTELSER MED LEDELSEN OM BESVIGELSER	521
2.3	REVISION UDFØRT I ÅRETS LØB	521
2.4	DEN AFSLUTTENDE REVISION	522
3	REGNSKABSFØRING OG INTERNE KONTROLLER	522
3.1	PRINCIPPER FOR ØKONOMISTYRING	522
3.2	BILAGSBEHANDLING, FUNKTIONSADSKILLELSE OG INTERNE KONTROLLER	522
3.3	BEHOLDNINGSEFTERSYN OG GENNEMGANG AF UDVALGTE BALANCEPOSTER	523
3.4	DECENTRALT BESØG	524
4	LØN- OG PERSONALEOMRÅDET	524
4.1	FORRETNINGSGANGE OG SAGSREVISION	524
4.2	VEDERLAG MV. TIL POLITIKERE	524
4.3	AFLØNNING AF LEDELSEN	525
5	JURIDISK-KRITISK REVISION OG LOVPLIGTIG FORVALTNINGSREVISION, JF. STANDARD FOR OFFENTLIG REVISION (SOR 6 OG 7)	525
6	REVISION AF KOMMUNENS INTERNE IT-KONTROLLER	528
7	REVISION AF ÅRSREGNSKABET	529
7.1	ÅRSREGNSKABETS OPBYGNING OG INDHOLD	529
7.2	BUDGET- OG BEVILLINGSKONTROL	529
7.3	TILSKUD, UDLIGNING OG SKATTER	529
7.4	REFUSION AF KØBSMOMS	530
7.5	LØNNINGER OG VEDERLAG	530
7.6	ANLÆGSVIRKSOMHED	530
7.7	INDBERETNING TIL FORSYNINGSSEKRETARIATET, ENERGITILSYNET MV.	531
7.8	BALANCEN	531
7.8.1	Generelt	531
7.8.2	Materielle anlægsaktiver	532
7.8.3	Finansielle anlægsaktiver	532
7.8.4	Omsætningsaktiver	532
7.8.5	Hensatte forpligtelser	532
7.8.6	Gæld	532
7.9	EVENTUALPOSTER	533
7.10	LÅNOPTAGELSE	533

8	REVISION AF DE SOCIALE REGNSKABER - OMRÅDER MED STATSREFUSION	533
8.1	REVISIONSERKLÆRING VEDRØRENDE DE SOCIALE IT-SYSTEMER	533
8.2	LØBENDE REVISION	534
8.2.1	Generelt	534
8.2.2	Formål	534
8.2.3	Revisionens omfang og udførelse	534
8.2.4	Forretningsgange mv.	535
8.2.5	Personsager	536
8.3	AFSLUTTENDE REVISION	537
8.3.1	Regnskabsaflægning og restafregning af refusion	537
8.3.2	Revision af note vedr. Finanslovens Hovedkonti på områder med statsrefusion og tilskud	538
9	AFGIVNE REVISIONSBERETNINGER OG PÅTEGNEDE OPGØRELSER MV.	539
9.1	REVISIONSBERETNINGER AFGIVET TIL NORDDJURS KOMMUNALBESTYRELSE	539
9.2	DIALOG MED POLITISK OG ADMINISTRATIV LEDELSE	539
9.3	PÅTEGNEDE OPGØRELSER OG ØVRIGE OPGAVER	539
10	LEDELSENS REGNSKABSERKLÆRING	539
11	REVISORS ERKLÆRING	540
	BILAG 1, REVISIONSPÅTEGNING - KONKLUSION PÅ DEN UDFØRTE REVISION	541
	BILAG 2, PÅTEGNEDE OPGØRELSER OG ØVRIGE OPGAVER	545
	BILAG 3, OMRÅDER MED SÆRLIGE RAPPORTERINGSKRAV	546
	BILAG 4, ROTATIONSPLAN OG OPFØLGNING - FORVALTNINGSREVISION OG JURIDISK-KRITISK REVISION	548

Til Norddjurs Kommunalbestyrelse

1 KONKLUSION PÅ REVISIONEN AF KOMMUNENS ÅRSREGNSKAB FOR 2022

1.1 INDLEDNING

BDO Statsautoriseret revisionsaktieselskab har den 15. juni 2023 afsluttet revisionen af Norddjurs Kommunes regnskab for året 2022.

I henhold til Lov om kommunernes styrelse og revisionsregulativet for Norddjurs Kommune afgives hermed revisionsberetning om den udførte revision af årsregnskabet.

Revisionen har omfattet siderne 22, 57 - 71, 73 - 110 og 129 -146 i ”Regnskab 2022”.

Hovedtal (mio. kr.)	Budget (oprindeligt)	Regnskab
Regnskabsopgørelse (udgiftsbaseret)	For året 2022	For året 2022
Resultat af ordinær driftsvirksomhed.....	189,3	195,5
Resultat af det skattefinansierede område	85,1	129,0
Balance	31.12.2021	31.12.2022
Aktiver	3.005,2	2.898,2
Egenkapital	-1.496,45	-1.656,7

Positive tal = overskud/aktiver

Negative tal = underskud/gæld

Egenkapital = positiv egenkapital angives, jf. årsregnskab, med ”-”

1.2 REVISIONSPÅTEGNING - KONKLUSION PÅ DEN UDFØRTE REVISION

Vi har ved revisionen ikke konstateret kritiske forhold af en sådan væsentlighed eller karakter, at det kommer til udtryk i revisionspåtegningen på årsregnskabet, og vi vil derfor forsyne årsregnskabet med en påtegning uden forbehold.

Revisionspåtegningen følger den gældende standard for kommuner og er gengivet i vedhæftede bilag 1.

1.3 REVISIONSBEMÆRKNINGER

1.3.1 Generelt

Vi har pligt til løbende at vurdere, om der skal skrives en revisionsbemærkning, hvis

- regnskabets poster ikke er i overensstemmelse med kommunalbestyrelsens beslutninger
- der er handlet i strid med gældende love og bestemmelser
- lovligheden af en post eller disposition anses for tvivlsom
- der ved gennemgang af de etablerede forretningsgange konstateres væsentlige mangler i kontrolmæssig henseende, idet revisionen samtidig kan fremsætte forslag til udbedring af konstaterede mangler
- foreskrevne forretningsgange i øvrigt ikke er fulgt
- udførelsen af kommunalbestyrelsens og udvalgenes beslutninger ikke er varetaget på en økonomisk hensigtsmæssig måde.

1.3.2 Revisionsbemærkninger til årsregnskabet for 2022

Eventuelle revisionsbemærkninger vedrørende revisionen af årsregnskabet for 2022 skal behandles af byrådet/kommunalbestyrelsen.

Den udførte revision for året har ikke givet anledning til revisionsbemærkninger.

1.3.3 Opfølgning på tidligere revisionsbemærkninger

Ved den afsluttende revision har vi foretaget opfølgning på tidligere revisionsbemærkninger samt andre væsentlige forhold omtalt i tidligere revisionsberetninger.

Der er ikke afgivet revisionsbemærkninger i den seneste revisionsberetning.

2 REVISIONSMETODIK OG -STRATEGI

Målet med revisionen af regnskabet er at sætte BDO i stand til at udtrykke en konklusion om, hvorvidt regnskabet i al væsentlighed er udarbejdet i overensstemmelse med Indenrigs- og Sundhedsministeriets¹ krav i Budget- og regnskabsystem for kommuner, med fokus på områder med betydelig risiko for fejl i årsregnskabet.

Revisionen rettes mod områder og forretningsgange, hvor det vurderes, at der kan opstå risiko for væsentlige fejl i årsregnskabet eller risiko for kritik af kommunens forvaltning, i henhold til styrelseslovens bestemmelser eller revisionsaftalen.

En opdatering af revisionsstandarden ISA 315 med virkning fra regnskabsåret 2022 øger kravene til revisionens fokus på gennemgang og vurdering af væsentlige forretningsgange og kontroller. Standarden stiller også øgede krav til revisors gennemgang af kommunens IT-systemer, samt hvordan disse påvirker data i årsberetningen og det interne kontrolmiljø. Ved gennemgang af kommunens dokumentation af forretningsgange, kontroller og IT-systemer har vi vurderet, hvor der er størst risiko for fejl i årsberetningen. Vores revisionsstrategi og revisionshandlinger er designet til at imødegå de risici, som vi har identificeret i forbindelse med vores gennemgang.

Særligt IT-systemernes understøttelse af og mulige påvirkning på årsregnskabet har fået yderligere betydning for revisionen, som følge af den øgede digitalisering og automatisering, som kommunen oplever. Derfor vil vores revision også have forøget fokus på kommunens processer og kontroller omkring funktionsadskillelse og rettigheder i de IT-systemer, som har særlig betydning for årsregnskabet og regnskabsaflæggelsen.

Kommunens dokumentation indenfor de pågældende områder er således af central betydning ikke kun for kommunen, men også for tilrettelæggelsen af en fortsat effektiv revision.

Kommunens drift er i vid udstrækning baseret på systemunderstøttede forretningsgange. Vi har derfor i overvejende grad tilrettelagt en kontrolbaseret revisionsstrategi på væsentlige områder, mens der i begrænset omfang udføres substansbaserede handlinger. Revisionen tager udgangspunkt i, at vi ved stikprøver indhenter dokumentation for eller på anden måde får bekræftet bogføringens og årsberetningens rigtighed. I forbindelse hermed tester vi forretningsgange og interne kontroller samt IT-kontroller, i det omfang vi finder det nødvendigt for revisionen af årsregnskabet.

Ved revisionen efterprøves således, om årsregnskabet er rigtigt, og om de dispositioner, der er omfattet af regnskabsaflæggelsen, er i overensstemmelse med meddelte bevillinger, kommunalbestyrelsens øvrige beslutninger, love og andre forskrifter samt med indgåede aftaler og sædvanlig praksis.

¹ Ministeriereference er i nærværende revisionsberetning generelt Indenrigs- og Sundhedsministeriet, som er det nuværende referenceministerium, uanset at ministerierne tidligere har omfattet forskellige områder og været benævnt f.eks. Indenrigs- og Boligministeriet

Desuden vurderes det, om udførelsen af kommunalbestyrelsens og udvalgenes beslutninger og den øvrige forvaltning af kommunens anliggender er varetaget på en økonomisk hensigtsmæssig måde.

2.1 VÆSENTLIGHEDSNIVEAU

Ved udarbejdelse af revisionsplanen fastlægger BDO et acceptabelt væsentlighedsniveau for at vurdere beløbsmæssig væsentlig fejlinformation. Både beløbets størrelse (kvantitativ) og arten (kvalitativ) af fejlinformationen vurderes.

Væsentlighedsniveauet fastlægges for årsregnskabet som helhed, og væsentlighedsniveauet anvendes både i planlægningsfasen og ved afslutning af revisionen.

Væsentlighedsniveauet er bestemmende for, hvor stor en fejl vi kan acceptere uden at skulle tage forbehold for, om regnskabet er rigtigt.

Med udgangspunkt i Norddjurs Kommunes størrelse har vi anvendt et væsentlighedsniveau på 66 mio. kr.

Vi skal informere kommunalbestyrelse om eventuelle regnskabsmæssige forhold, som ikke er korrigerede i årsregnskabet. Vi har valgt informere om fejl, som har en påvirkning på regnskabsopgørelsens regnskabsposter større end 5 % af det anvendte væsentlighedsniveau på 66 mio. kr., svarende til 3,3 mio. kr., og for balancens og egenkapitalens regnskabsposter anvendes en grænseværdi svarende til 20 %, svarende til 13,2 mio. kr.

Vi har ikke konstateret sådanne ikke-korrigerede forhold i forbindelse med regnskabsaflæggelsen for 2022.

Om revisionens tilrettelæggelse og udførelse samt ledelsens og revisors opgaver og ansvar henvises i øvrigt til vores beretning om tiltrædelse (beretning nr. 21).

2.2 DRØFTELSER MED LEDELSEN OM BESVIGELSER

Under revisionen har vi forespurgt ledelsen om risikoen for besvigelser. Ledelsen har over for os oplyst, at kommunen efter ledelsens vurdering har et effektivt kontrolmiljø, der afdækker risikoen for, at årsregnskabet kan indeholde væsentlig fejlinformation, herunder fejlinformation som følge af besvigelser.

Ledelsen har desuden oplyst, at den ikke har kendskab til besvigelser eller igangværende undersøgelser af formodede besvigelser.

2.3 REVISION UDFØRT I ÅRETS LØB

Revision i årets løb er blandt andet udført ved besøg i den kommunale forvaltning. Formålet med den løbende revision er dels at udøve en aktuel og vedkommende revision, der giver mulighed for løbende at fremsætte forslag til forbedringer under skyldig hensyntagen til omkostninger og risici, dels at medvirke til at sikre et betryggende og effektivt grundlag for regnskabsaflæggelsen i kommunen.

Vi gennemgår og vurderer kommunens forretningsgange med henblik på at identificere, hvor der kan forekomme væsentlige risici for fejl i årsregnskabet. Vi adresserer de risici, som vi identificerer, således kommunen får indblik i de revisionsmæssige overvejelser og eventuelle regnskabsmæssige konsekvenser.

Ved den løbende revision gennemgår vi kommunens interne kontroller, IT-kontroller og væsentlige forretningsgange på forvaltningsområderne. Vi lægger vægt på ledelse og styring som indfaldsvinkel til revisionen, og der er således fokuseret på kommunens målsætninger og strategier for området, samt på

hvorvidt de tilrettelagte procedurer og det etablerede ledelsestilsyn understøtter disse strategier og målsætninger.

2.4 DEN AFSLUTTENDE REVISION

Den afsluttende revision har til formål at bekræfte, at de konklusioner m.v., som er truffet på baggrund af den udførte revision i løbet af året fortsat er gældende.

Den afsluttende revision har desuden til formål at sikre, at det af kommunen aflagte årsregnskab ikke indeholder væsentlige fejl. Det vil sige, at årsregnskabet i alle væsentlige henseender er rigtigt, dvs. udarbejdet i overensstemmelse med Budget- og regnskabssystem for kommuner.

3 REGSKABSFØRING OG INTERNE KONTROLLER

3.1 PRINCIPPER FOR ØKONOMISTYRING

Vi har gennemgået kommunens principper for økonomistyring og herunder vurderet, om principperne fortsat beskriver rammen og reglerne for, hvordan kommunens økonomistyring, kasse- og regnskabsvæsen mv. udøves i praksis.

Konklusion

Det er vores opfattelse, at principperne for økonomistyring i nødvendigt omfang beskriver rammen og reglerne for kommunens kasse- og regnskabsvæsen, herunder niveauet for de interne kontroller og ledelsestilsynet.

I de følgende afsnit har vi kort omtalt vores handlinger på relevante områder med henblik på at bekræfte om konkrete og væsentlige dele af principperne for økonomistyring fungerer i praksis.

3.2 BILAGSBEHANDLING, FUNKTIONSADSKILLELSE OG INTERNE KONTROLLER

Vi har valgt at sætte fokus på kommunens interne kontroller og forretningsgange vedrørende styring af indkøb, herunder om bilagsbehandlingen i kommunen overholder de regler, som er vedtaget i principperne for økonomistyring.

Principperne indeholder følgende grundlæggende regler for den elektroniske bilagsbehandling i kommunen:

- Ud fra et effektiviseringsprincip skal så få personer som muligt involveres i bogføringen af den enkelte transaktion. Dette betyder, at kun én person som hovedregel er involveret i bogføring og betaling.
- Den ledelsesmæssige kontrol af bilag er integreret i de budgetansvarliges almindelige ledelsestilsyn ud fra en afvejning af risiko og væsentlighed. Det fremgår af økonomistyringsregulativet, at de budgetansvarlige har pligt til at tilrettelægge, beskrive, udføre og dokumentere et økonomisk ledelsestilsyn.
- Økonomisk sekretariat udfører løbende tilsyn med bilagsbehandlingen og bistår ledelsen af enhederne ved at foretage en række kontroller med overholdelse af forretningsgangene omkring bogføring og betaling, herunder også på tilstrækkeligheden af det lokale ledelsestilsyn

Vi har undersøgt, om bilagsbehandlingen og de interne kontroller følger disse regler, og i det hele taget er tilrettelagt hensigtsmæssigt og betryggende.

Der er ikke etableret en fuldstændig funktionsadskillelse mellem disponerende, registrerende og kontrollerende funktioner i kommunen. Dette forhold forøger risikoen for fejl som følge af tilsigtede eller utilsigtede handlinger eller mangler.

Ledelsen har etableret kompenserende kontroller, der reducerer risici som følge af den manglende fuldstændige funktionsadskillelse. Blandt andet er der kontrol af pengestrømme, som ikke er omfattet af NemKonto, budgetansvarliges ledelsestilsyn, systemansvarliges kontroller af indberetninger og kontrol med særligt risikofyldte bilag.

På baggrund heraf har vi foretaget test af kommunens bilagsbehandling og interne kontroller.

Konklusion

Det er vores opfattelse, at kommunens forretningsgange for indkøb, herunder bilagsbehandling er vel-fungerende, og dermed er tilrettelagt på en hensigtsmæssig og betryggende måde. Dette begrundes vi dels med, at økonomiafdelingen har etableret et tæt tilsyn med bilagsbehandlingen i de enkelte bogføringsenheder, og dels med at der udføres de forudsatte kompenserende kontroller og økonomisk ledelsestilsyn. Herigennem opsamler økonomiafdelingen løbende viden om kvaliteten i bilagsbehandlingen, som gør det muligt at reagere hurtigt, hvis enkelte bogføringsenheder er bagud med bilagsbehandlingen.

Ovenstående underbygges af vores stikprøver og udsøgninger, som viste, at de enkelte bogføringsenheder var ajour med bogføringen. Vi har heller ikke fundet bogføringsfejl i de konkrete bilag, som vi har revideret.

3.3 BEHOLDNINGSEFTERSYN OG GENNEMGANG AF UDVALGTE BALANCEPOSTER

Vi har foretaget et uanmeldt beholdningseftersyn pr. 21. september 2022, som har omfattet kontrol af tilstedeværelsen af kommunens likvide aktiver, midlertidige anbringelser, fejlkonti og ventende remittering.

Vi har ved revisionsbesøget fokuseret på at undersøge, om de enkelte afdelinger overholder reglerne i principper for økonomistyring om løbende afstemning af balancekonti.

Afstemningsprocedurerne skal sikre, at balancens poster løbende bliver afstemt og udlignet, så der ikke opstår uafklarede mellemværender og differencer med borgere, virksomheder og myndigheder.

Konklusion

Det er vores opfattelse, at kommunens kassevirksomhed fungerer betryggende og følger de regler, som kommunalbestyrelsen har vedtaget.

Under eftersynet fik vi bekræftet tilstedeværelsen af de likvide beholdninger.

Det er vores opfattelse, at der er etableret en betryggende forretningsgang for afstemning af balancens konti, som sikrer en løbende afstemning af balancens poster. Dette underbygges af vores stikprøver på udvalgte balanceposter.

3.4 DECENTRALT BESØG

Vi har i efteråret 2022 foretaget revisionsbesøg ved Norddjurs Borgerservice, Område Nord skole og dagtilbud samt Sundhed og Træning.

Besøgene har omfattet stikprøvevise kontroller af forretningsgangene m.v. i henhold til principperne for økonomistyring.

Besøgene har omfattet følgende punkter:

- Udførelse af ledelsestilsyn
- Behandling og afstemning af likvide midler, kasseapparater m.v.
- Decentral bogføring og bilagsbehandling
- Decentral indtægtsadministration
- Decentral lønindberetning.

Vurderingen er forretningsgange er foretaget ved interview med områdeansvarlige medarbejdere, samt gennemgang af diverse materiale.

Konklusion

Ved besøgene konstaterede vi generelt en god decentral administration.

4 LØN- OG PERSONALEOMRÅDET

4.1 FORRETNINGSGANGE OG SAGSREVISION

Lønrevisionen har til formål at sikre, at forretningsgange og interne kontroller omkring indberetning og udbetaling af løn fungerer betryggende.

Vores lønrevision tager afsæt i en vurdering af de arbejdsgange og interne kontroller, som har væsentlig betydning for løndannelsen både centralt og decentralt. På baggrund af denne vurdering har vi udvalgt en række lønsager til test af forretningsgangene.

Konklusion

Det er vores opfattelse, at kommunen har et tilfredsstillende kontrolmiljø på lønområdet, som imødegår de væsentligste risici. Der er etableret forretningsgange og interne kontroller, der understøtter, at lønninger udbetales i overensstemmelse med de relevante regler i forhold til de processer, som kommunen har ansvaret for.

4.2 VEDERLAG MV. TIL POLITIKERE

Vi har undersøgt, om kommunalbestyrelsen har truffet beslutning om ændring af vederlæggelse af kommunalbestyrelsen i henhold til bekendtgørelsen om vederlag, diæter, pension mv. for varetagelsen af kommunale hverv.

Vi har foretaget stikprøvevis gennemgang af udbetalte vederlag, diæter og godtgørelser til borgmester, udvalgsformænd og byrådsmedlemmer.

Konklusion

Vi er ved vores revision ikke stødt på kritiske forhold.

4.3 AFLØNNING AF LEDELSEN

Vi har gennemgået lønsagerne for ledelsen og bl.a. påset,

- at der foreligger underskrevet ansættelsesbrev
- at lønindplaceringen, jf. ansættelsesbrevet, er i overensstemmelse med gældende overenskomst
- at der er overensstemmelse mellem ansættelsesbrevet og den udbetalte løn
- at der for udbetaling af særydelser foreligger dokumentation for den udbetalte ydelse
- at den udbetalte særydelse er udbetalt med korrekt beløbssats.

Konklusion

Vi er ved vores revision ikke stødt på kritiske forhold.

5 JURIDISK-KRITISK REVISION OG LOVPLIGTIG FORVALTNINGSREVISION, JF. STANDARD FOR OFFENTLIG REVISION (SOR 6 OG 7)

Den lovpligtige revision omfatter ifølge Styrelsesloven både finansiel revision, juridisk-kritisk revision og løbende forvaltningsrevision.

Den juridisk-kritiske revision og forvaltningsrevisionen er udført integreret og sideløbende med den finansielle revision på udvalgte lovmæssige og væsentlige områder.

Generelt

Det er i de revisionsfaglige standarder for offentlig revision ("SOR") fastlagt, at revisor over en 5-årig periode skal gennemgå en række fast definerede plantemaer indenfor Juridisk-kritisk revision og Forvaltningsrevision som en del af den samlede revisionsproces.

Der henvises til bilag 4 for rotationsplan for forvaltningsrevision og juridisk-kritisk revision, hvor vi har oplistet de tidligere års udvalgte emner og plantemaer, samt opfølgning på tidligere års væsentlige kommentarer til opfølgning.

Plantemaer udvalgt i år er "Gennemførelse af indkøb" under juridisk-kritisk revision og "Styring af offentlige indkøb" under forvaltningsrevision. Udgangspunktet for revisionen er kommunens kontraktstyring/interne kontroller med eksterne (private) leverandører, med fokus på om kontrakterne styres og administreres hensigtsmæssigt i forhold til økonomi og kvalitet i opgaveløsningen.

Formål

Vi har i Norddjurs Kommune foretaget juridisk-kritisk revision af hvorvidt kommunens gennemførelse af indkøb udføres i overensstemmelse med de kriterier, der er relevante for de pågældende køb, eksempelvis indkøbsaftaler, tilbudsloven eller EU's udbudsdirektiver. Den udførte forvaltningsrevision omhandler Styring af offentlige indkøb i form af en vurdering af, hvorvidt de forvaltningsansvarlige disponerer økonomisk hensigtsmæssigt og sparsommeligt, og om ledelsen har tilrettelagt hensigtsmæssige processer for gennemførelsen af indkøb.

Revisionens omfang og udførelse

Til brug for udførelsen af juridisk-kritisk revision og forvaltningsrevisionen, har vi foretaget gennemgang af kontraktstyring på udvalgte områder samt en overordnet vurdering af kommunens forretningsgange og interne rapportering (ledelsestilsyn, aftalestyring og økonomistyring) i forhold til opfølgning og tilsyn med indgåede aftaler samt compliance.

Vi har med udgangspunkt i udtræk fra økonomisystemet og indkøbssystemet samt i dialog med kommunen udvalgt kontrakter til nærmere gennemgang.

I forhold til resultatmålingen/effektiviteten vil vi ligeledes undersøge, om kontraktstyring og indkøbspolitikken understøtter kommunens klimapolitikker eller -målsætninger. Endvidere om kommunen har en "beredskabsplan" for øgede udgifter til energi.

Materiale gennemgangen er efterfulgt af en gennemgang af besvarelser på udsendte spørgeskemaer. Opfølgende spørgsmål er afklaret via forespørgsler og interviews. Der er taget udgangspunkt i kommunens politik for indkøbs- og udbudspolitik samt i det kontraktlige grundlag, herunder udbudsmateriale samt mødereferater, afregningsgrundlag mv.

Vi har stikprøvevist påset, at kommunens gennemførelse af indkøb udføres i overensstemmelse med relevante bestemmelser i bevillinger, love og andre forskrifter samt indgåede aftaler og sædvanlig praksis.

Vi har endvidere stikprøvevist undersøgt, om ledelsen har tilrettelagt hensigtsmæssige systemer, processer eller dispositioner som understøtter skyldige økonomiske hensyn ved forvaltningen af de midler og driften af de aktiviteter, der er omfattet af årsregnskabet.

Organisering og aftaler

Generelt

Vi er bekendt med, at kontraktstyring vægtes højt i Norddjurs Kommune. Dette ses eksempelvis af den række af forretningsgange, beskrivelser og vejledninger, som angår den overordnede politik i kommunen.

Det er vores vurdering, at organiseringen af ledelsesmæssige og administrative opgaver forbundet med styring af indkøbs- og udbudsområdet herunder kontraktstyring med eksterne (private) leverandører overordnet sikrer en sparsommelig, produktiv og effektiv drift.

Vi vurderer, at der er et tæt samarbejde mellem forvaltningerne og indkøbsafdelingen som sikrer, at administrationen og sagsbehandlingen afspejler gældende lovgivning og beslutninger truffet af Kommunalbestyrelsen i Norddjurs Kommune.

Udbuds- og indkøbspolitik

Norddjurs Kommune har beskrevet sin nuværende indkøbspolitik i "Norddjurs Kommunes indkøbspolitik", som senest er ajourført i 2021.

Norddjurs Kommune har desuden ifølge det oplyste, fokus på indkøb af flere bæredygtige produkter. Kommunen har herudover en Energi- og klimapolitik fra 2017. Den dækker blandt andet over, hvilke aktive samarbejder kommunen har, herunder mulighederne for grøn transport, grøn erhvervsvækst.

Det er ved revisionen herudover konstateret, at der ikke er klarlagte beredskabsplaner, hvad angår leverandørens konkurs. Det anbefales, at der bliver udarbejdet handlingsplaner, som sikrer en klar arbejdsfordeling og viser, hvilke tiltag der skal foretages i en fastlagt rækkefølge.

Ledelse, styringsværktøjer og økonomistyring

Det er vores opfattelse, at Norddjurs Kommune generelt har foretaget de fornødne foranstaltninger til at administrere kontrollen med eksterne (private) leverandører på en hensigtsmæssig og økonomisk forsvarlig måde.

Overordnet ledelsesinformation samt compliance generelt på indkøbsdata

Norddjurs Kommune har fokus på rapportering i organisationen. I forbindelse med den løbende ledelsesinformation viderefremmes der om kommunens regler for indkøbsaftaler.

Vi anbefaler at Norddjurs Kommune arbejder systematisk med compliance, herunder fortsat har fokus på opfølgning og udvikling af ledelsesinformation i relation til forvaltningsområdernes compliance.

Det er ved revisionen herudover konstateret, at der ikke foretages egentlige strukturerede opfølgninger fra indkøbsfunktionens side i relation til de økonomiske mål samt compliance generelt set. Med henblik på at styrke gennemsigtigheden samt ledelsesinformationen herpå, skal vi anbefale at:

Den nuværende rapportering til ledelsen ligeledes bliver ledsaget af data i relation til compliance. Dette vil efter vores vurdering være med til at sikre et fortsat fokus i relation til de enkelte forvaltningsområders overholdelse af gældende aftaler og regler. Dette vil desuden bidrage til at vurdere effekten af de indgåede indkøbsaftaler. Det er oplyst af kommunen, at der er igangsat et projekt vedrørende dette, således informationer vedrørende varekøb underbygges af data. Det forventes klar efter sommerferien.

Målsætninger

Norrdjurs Kommune har vedtaget en række målsætninger for bæredygtige indkøb i sin indkøbspolitik, som blandt andet omfatter miljøvenlige indkøb samt sociale og etiske ansvar vedrørende indkøb.

Det er konstateret, at der fortsat arbejdes med, at indkøbsaftalerne skal understøtte kommunens klimamålsætninger, og det er oplyst, at Norrdjurs Kommune indarbejder forskellige målsætninger afhængig af kontrakterne jf. indkøbspolitikken. Eksempler herpå gælder fokus på indkøbsadfærden samt fokus på minimering af miljøbelastning ved mindre energiforbrug og dermed miljøbelastning.

Controlling og økonomistyring

Ved den stikprøvevise gennemgang af udvalgte kontrakter er det vores vurdering, at der foretages en hensigtsmæssig løbende controlling herunder fakturakontrol og opfølgning på leveret kvalitet.

Gennemgangen har ikke givet anledning til kommentarer.

Konklusion

Juridisk-kritisk revision

Ud fra de undersøgte stikprøver er det vores opfattelse, at Norrdjurs Kommunes gennemførelse af indkøb udføres i overensstemmelse med relevante bestemmelser i bevillinger, love og andre forskrifter samt indgåede aftaler og sædvanlig praksis. Vi har ikke væsentlige fundet fejl eller mangler i de gennemgåede stikprøver.

Det er vores vurdering, at Norrdjurs Kommune har tilrettelagt et styringsgrundlag, der kan sikre og dokumentere, at kommunen har indgået kontrakter i overensstemmelse med gældende regler på indkøbs- og udbudsområdet.

Det er endvidere vores vurdering, at organiseringen af ledelsesmæssige og administrative opgaver forbundet med gennemførelse af indkøb er hensigtsmæssige, idet der er et samarbejde mellem forvaltningerne og indkøbsafdelingen som sikrer, at administrationen og sagsbehandlingen afspejler gældende lovgivning og beslutninger.

Gennemgangen har givet anledning til følgende anbefalinger:

Rapportering til ledelsen bør ligeledes blive ledsaget af data i relation til compliance.

Forvaltningsrevision

Med baggrund i det undersøgte kan det overordnet konkluderes, at Norrdjurs Kommune har en hensigtsmæssig styring af offentlige indkøb.

Det er vores opfattelse, at Norrdjurs Kommune generelt set har foretaget de fornødne foranstaltninger til at administrere kontrollen med eksterne (private) leverandører på en sparsommelig, produktiv og effektiv måde.

Det er vores vurdering, at der for de udvalgte kontrakter er en god controlling, fakturakontrol og opfølgning på leveret kvalitet.

Gennemgangen har givet anledning til følgende anbefalinger:

Kommunen bør udarbejde en beredskabsplan, der sikrer en klar arbejdsfordeling og viser, hvilke tiltag der skal foretages i en fastlagt rækkefølge ved en leverandørs konkurs.

6 REVISION AF KOMMUNENS INTERNE IT-KONTROLLER

Omfang

Revisionen har omfattet revision af kommunens generelle it-kontroller for de it-systemer, der har betydning for kommunens regnskabsføring og regnskabsaflæggelse.

Vi har tilrettelagt revisionen ud fra en intern drøftelse mellem det finansielle team og it-revisionsteam, således, at relevante områder revideres ud fra en risikobaseret tilgang og ud fra forventet revisionsstrategi. I 2022 har revisionen omfattet følgende områder:

- KMD OPUS Økonomi og Løn: Procedurer og kontroller for anskaffelse, ændring og vedligeholdelse, adgangssikkerhed, herunder brugeradministration, brugerrettigheder, logisk adgangskontrol og systemadministration.
- Microsoft AD: Procedurer og kontroller for patchmanagement, adgangssikkerhed, herunder brugeradministration, logisk adgangskontrol og systemadministration.
- KSD: Procedurer og kontroller for adgangssikkerhed, herunder brugeradministration, brugerrettigheder og systemadministration.
- KY: Procedurer og kontroller for adgangssikkerhed, herunder brugeradministration, brugerrettigheder og systemadministration.
- Outsourcing af centrale it-systemer, herunder kommunens egne kontroller samt indhentelse og vurdering af revisorerklæringer fra it-serviceleverandører.
- Netværkssikkerhed.

Endvidere har revisionen omfattet en opfølgning på konstaterede kontrolmangler fra sidste år.

Det udførte arbejde

Vi har foretaget forespørgsler hos it-ledelsen, medarbejdere med ansvar og opgaver inden for it samt systembrugere.

Vi har udført revisionshandlinger i form af inspektioner, observationer og udførelse af kontroller, herunder gennemgang af modtagne dokumenter og materialer, efterprøvelse af interne it-kontroller og dokumentation herfor samt test af de interne it-kontrollers funktionalitet, hvor dette er relevant.

Vi har baseret revisionen på eksterne revisorerklæringer med høj grad af sikkerhed for de dele af it-systemerne, som KMD A/S og Netcompany A/S er ansvarlige for i henhold til aftale med kommunen.

Konklusion

Det er vores opfattelse, at kommunen i alle væsentlige henseender har implementeret hensigtsmæssige interne it-kontroller, der medvirker til at opretholde informationernes integritet og sikkerheden af data, som it-systemerne behandler i forhold til regnskabsføringen og regnskabsaflæggelsen.

Vi har dog ved revisionen konstateret kontrolmangler i forretningsgangene og de interne kontroller:

1. Vi anbefaler, at kommunen sikrer sig, at revisorerklæringer fra KY gennemgås, således, at det kan dokumenteres, at kommunen har forholdt sig til de komplementerende kontroller, som kommunen selv er ansvarlig for, idet manglende kontrol hermed, kan betyde forkert opsætning i konfigurationen af systemet og dermed fejlagtige udbetalinger.

Vores anbefalinger til forbedringer af procedurer og interne it-kontroller i øvrigt er meddelt kommunen i et ledelsesbrev af 22. maj 2023.

7 REVISION AF ÅRSREGNSKABET

7.1 ÅRSREGNSKABETS OPBYGNING OG INDHOLD

Vi har undersøgt, om kommunens regnskabsaflægning er foretaget i overensstemmelse med formkravene i Indenrigs- og Sundhedsministeriets gældende regler.

Vi har gennemgået de processer og interne kontroller, herunder IT-kontroller, som kommunen har implementeret til sikring af et hensigtsmæssigt regnskabsgrundlag for regnskabet.

Ved denne gennemgang har vi vurderet, om kommunen i tilstrækkelig grad sikrer korrekt regnskabsaflægning ved hjælp af procedurer, ansvarsplacering og ledelsestilsyn, og vi har kontrolleret, at der foreligger et passende grundlag til at identificere og opføre eventuelle reklassificeringer m.v.

Vi har vurderet, om der i forhold til regnskabet fra sidste år er foretaget ændringer i kommunens regnskabspraksis, samt om disse ændringer er godkendt af kommunalbestyrelsen. Det er desuden vurderet, om de foretagne ændringer er i overensstemmelse med Indenrigs- og Sundhedsministeriets regler, og om de er tilstrækkeligt belyst ved regnskabsaflægningen.

Konklusion

Vi har ikke konstateret mangler under vores gennemgang af kommunens regnskabsaflægning, og det er vores vurdering, at kommunen fortsat har hensigtsmæssige forretningsgange og interne kontroller på området.

Det er vores opfattelse, at kommunens regnskabsaflægning er foretaget i overensstemmelse med formkravene i Indenrigs- og Sundhedsministeriets gældende regler.

7.2 BUDGET- OG BEVILLINGSKONTROL

Vi har stikprøvevis påset, at kommunens finansielle dispositioner er i overensstemmelse med det vedtagne budget, meddelte tillægsbevillinger og øvrige beslutninger af bevillingsmæssig karakter.

Samtidig har vi undersøgt, om kommunens bevillingsniveau er fastlagt i overensstemmelse med gældende regler.

Konklusion

Vi har i det aflagte regnskab ikke konstateret væsentlige overskridelse af de meddelte bevillinger, og det vedtagne bevillingsniveau er i overensstemmelse med gældende regler.

7.3 TILSKUD, UDLIGNING OG SKATTER

Tilskuds- og udligningsbeløb er stikprøvevis sammenholdt med opgørelser udarbejdet af Indenrigs- og Sundhedsministeriet, ligesom indtægtsførte skatter er påset i overensstemmelse med de af Skattestyrelsen foretagne fordelinger og meddelte oplysninger.

Vi har undersøgt, om kommunens kontering og periodisering er i overensstemmelse med konteringsreglerne i Budget- og regnskabssystemet for kommuner.

Konklusion

Det er vores opfattelse, at tilskuds- og udligningsbeløb samt skatter er korrekt optaget i regnskabet.

7.4 REFUSION AF KØBSMOMS

Vi har ved den afsluttende revision påset, at opgørelsen af købsmomsrefusion er udarbejdet efter gældende regler.

Ved gennemgangen af området har vi blandt andet kontrolleret, om der er tilrettelagt en forretningsgang, der sikrer,

- at der afregnes 17,5 % af tilskud fra fonde, private virksomheder, private foreninger med flere,
- at der sker tilbagebetaling af købsmoms ved salg af anlæg, når salget sker, inden der er gået 5 år fra ibrugtagningstidspunktet, medmindre der er tale om grunde og bygninger, hvor der skal ske tilbagebetaling i indtil 10 år fra ibrugtagningstidspunktet. (afskrives lineært over 10 år).

Konklusion

Det er vores opfattelse, at opgørelsen af købsmomsrefusion er korrekt udarbejdet og korrekt optaget i regnskabet.

7.5 LØNNINGER OG VEDERLAG

Ved revisionen af årsregnskabet har vi undersøgt kommunens forretningsgange mv. i forhold til interne kontroller ved anvendelse af lønsystemet, bl.a. medarbejdernes muligheder for at indberette til egne CPR-numre.

Det er undersøgt, om lønsystemet er afstemt til bogholderiet/årsregnskabet.

Det er endvidere stikprøvevis kontrolleret, om de til Skattestyrelsen afgivne oplysninger om løn mv. er afstemt, ligesom det er kontrolleret, om tilbageholdt A-skat mv. er afregnet og afstemt.

Konklusion

Vi har ved vores revision ikke konstateret kritiske forhold.

7.6 ANLÆGSVIRKSOMHED

Vi har gennemgået udvalgte anlægsregnskaber/anlægsudgifter for at kontrollere, om der er korrekt sondring mellem anlæg og drift. Desuden har vi i vores gennemgang fokuseret på bilagene, som er konteret under de enkelte anlægsprojekter. Gennemgangen af bilagene har haft til formål at sikre, at bilagene behandles korrekt, jf. gældende konteringsregler, og at kommunens kasse- og regnskabsregulativ overholdes.

Vi har undersøgt kommunens regler vedrørende aflæggelse af anlægsregnskaber, herunder hvorvidt gældende lovgivning følges i forhold til aflæggelsen.

Konklusion

Det er vores vurdering, at kommunens anlægsregnskaber er udarbejdet og aflagt i overensstemmelse med gældende regler og kommunens retningslinjer.

7.7 INDBERETNING TIL FORSYNINGSSEKRETARIATET, ENERGITILSYNET MV.

De tidligere kommunale forsyningsvirksomheder er omdannet til aktieselskaber med 100 % kommunalt ejerskab.

I forbindelse med kommunens indberetninger i henhold til:

- bekendtgørelse nr. 1212 af 14. oktober 2010 om kommuners indberetninger efter lov om kommuners afståelse af vandforsyninger eller spildevandsforsyninger for 2020,
- kapitel 3 i bekendtgørelse nr. 1624 af 18. december 2017 om kommuners indberetninger og erklæringer efter elforsyningslovens §§ 37 og 37 a og varmemforsyningslovens §§ 23 l og 23 m

skal vi afgive revisionserklæring om rigtigheden og fuldstændigheden af kommunens indberetning.

Som led i revisionen vurderes endvidere, om takstfastsættelse sker på et tilstrækkeligt og objektivt grundlag, således at der ikke sker (væsentlige) indirekte udlodninger eller ulovlig støtte/tilskud i forhold til selskaberne.

Konklusion

Vi har på baggrund af gennemgangen forsynet indberetningen med et forbehold, idet kommunens, vand- og spildevandselskabernes årsregnskaber ikke var aflagt på erklæringstidspunktet. Vi har ikke ved vores revision af Norddjurs Kommunes årsregnskab konstateret forhold, der skulle give anledning til ikke at konkludere, at kommunens indberetning i al væsentlighed er i overensstemmelse med bekendtgørelsens regler.

7.8 BALANCEN

7.8.1 Generelt

Vi har ved den afsluttende revision foretaget en række handlinger med henblik på at vurdere, om kommunens aktiver og passiver er behandlet rigtigt i overensstemmelse med retningslinjerne i Budget- og regnskabssystem for kommuner.

Vores gennemgang har omfattet udvalgte poster fra balancen, og vi har blandt andet foretaget test og kontroller af:

- om posterne er indregnet og målt i overensstemmelse med Budget- og regnskabssystem for kommuner og kommunens regnskabspraksis
- om materielle og immaterielle anlægsaktiver er optaget i overensstemmelse med anlægskartotekets oplysninger, og at til- og afgang er korrekt registeret i anlægskartoteket
- om finansielle anlægsaktiver er korrekt værdiansat, herunder at aktier, andelsbeviser og ejerandele i § 60-virksomheder er korrekte i forhold til kommunens ejerandele
- om omsætningsaktiver er korrekt indregnet og periodiseret
- om likvide beholdninger er korrekt indregnet og periodiseret
- om egenkapitalen er fordelt, registreret og klassificeret korrekt
- om indregning og måling af hensatte forpligtigelser er sket i overensstemmelse med gældende regler
- om gældsforpligtigelser er korrekt indregnet og periodiseret.

7.8.2 Materielle anlægsaktiver

Vi har stikprøvevis kontrolleret, om materielle anlægsaktiver er afstemt til underliggende dokumentation og indregnet i overensstemmelse med Indenrigs- og Sundhedsministeriets regelsæt og kommunens regnskabspraksis.

7.8.3 Finansielle anlægsaktiver

Vi har stikprøvevis gennemgået kommunens finansielle anlægsaktiver særligt med henblik på kontrol af, om de finansielle anlægsaktiver er indregnede til korrekte værdier i henhold til kommunens regnskabspraksis, herunder at aktier, andelsbeviser og ejerandele i § 60-virksomheder er korrekt indregnede i forhold til kommunens ejerandele.

7.8.4 Omsætningsaktiver

Vi har kontrolleret, om mellemværender med pengeinstituttet er optaget til saldiene pr. 31. december og er afstemt med pengeinstituttets noteringer. Vi har indhentet engagementsoversigt fra pengeinstituttet.

Vi har stikprøvevis påset, at omsætningsaktiver er afstemt til underliggende dokumentation og indregnet i overensstemmelse med Indenrigs- og Sundhedsministeriets regelsæt og kommunens regnskabspraksis.

7.8.5 Hensatte forpligtelser

Hensatte forpligtelser består væsentligst af tjenemandsforpligtelser, arbejdsskadeforpligtelser og miljøforpligtelser.

Vi har gennemgået de væsentligste forpligtelser, herunder kontrolleret årets til- og afgang samt påset, at de er optaget i kommunens årsregnskab i overensstemmelse med gældende regler, kommunens regnskabspraksis og valgte skøn.

Kommunen har pr. 31. december 2022 indhentet aktuarberegning til værdiansættelse af tjenemandsforpligtelser og arbejdsskadeforpligtelser. Vi har forholdt os til de parametre, der er benyttet i de modtagne aktuarberegninger, og har stikprøvevis kontrolleret, om de bogførte og i årsregnskabet indregnede hensættelse stemmer overens med beregningerne. Baseret på vores gennemgang har vi ikke fundet anledning til at anlægge anden vurdering end den af kommunen foretagne vurdering.

7.8.6 Gæld

Vi har stikprøvevis påset, at gældsposterne er afstemt til underliggende dokumentation og indregnet i overensstemmelse med Indenrigs- og Sundhedsministeriets regelsæt og kommunens regnskabspraksis.

Sammenfattende konklusion på revisionen af balancen

Det er vores opfattelse, at balancens poster er dokumenteret tilfredsstillende. Kommunens forretningsgange, ledelsestilsyn og egne kvalitetskontroller har sikret en god kvalitet i afstemningerne.

Vores gennemgang af udvalgte poster bekræfter, at kommunens aktiver og passiver er indregnet i balancen i overensstemmelse med retningslinjerne i Budget- og regnskabssystem for kommuner og kommunens regnskabspraksis.

7.9 EVENTUALPOSTER

Eventualposter, der blandt andet omfatter kautions- og garantiforpligtelser samt eventualforpligtelser og -rettigheder, indregnes ikke i balancen.

Vi har gennemgået området, og vi har i den forbindelse modtaget en ledelseserklæring underskrevet af borgmester og kommunaldirektør, blandt andet til bekræftelse af oplysningernes korrekthed og fuldstændighed.

7.10 LÅNOPTAGELSE

Vi har gennemgået kommunens procedure for lånoptagelse og lånerammeopgørelse for bl.a. at påse, at denne følger Indenrigs- og Sundhedsministeriets regler på området.

Desuden har vi påset, at den udarbejdede opgørelse over lånerammen, kun indeholder kategorier af udgifter og beløbsstørrelser, som kan medtages, jf. lånebekendtgørelsen med tilhørende fortolkninger.

Konklusion

Vi har ved vores revision ikke konstateret forhold, som giver anledning til bemærkninger.

8 REVISION AF DE SOCIALE REGNSKABER - OMRÅDER MED STATSREFUSION

Efterfølgende redegøres for revisionsforløbet og vurderingerne af kommunens administration på det sociale område.

Revisionen udføres i overensstemmelse med gældende regler og praksis på området.

Vi har i forbindelse med revisionsbesøgene orienteret den administrative ledelse om revisionens omfang og resultater.

8.1 REVISIONSERKLÆRING VEDRØRENDE DE SOCIALE IT-SYSTEMER

I bekendtgørelse nr. 1265 af 9. september 2022 om statsrefusion og tilskud samt regnskabsaflæggelse og revision på visse områder inden for Social- og Ældreministeriets, Beskæftigelsesministeriets, Udlændinge- og Integrationsministeriets, Børne- og Undervisningsministeriets og Indenrigs- og Sundhedsministeriets ressortområder (revisionsbekendtgørelsen), er der fastsat en række krav til de dokumentations- og registreringssystemer, kommunen anvender i forbindelse med administrationen af en række opgaver på disse ressortområder.

Kommunen skal sikre, at der foreligger en uafhængig revisorerklæring om, at det pågældende system fungerer i et it-miljø med en tilfredsstillende system- og datasikkerhed, og at de interne kontroller i systemerne sikrer en fuldstændig og nøjagtig behandling af godkendte transaktioner.

Ovennævnte er gældende, hvis kommunen ved registrering af sagen og beregning af ydelsen, eller tilskuddet, anvender et it-system, eller hvis databehandlingen helt eller delvist foretages af andre end den dataansvarlige kommune.

Konklusion

Kommunen anvender registreringssystemer, hvor databehandlingen varetages af KMD og Netcompany.

Vi henviser til de udarbejdede erklæringer for 2022, som kommunen har fået fremsendt fra it-leverandøren:

- KY (Netcompany) - 10. februar 2023
- KSD (KMD) - 10. februar 2023

I de modtagne erklæringer har der ikke været forhold, der giver anledning til yderligere revision.

På tidspunktet for afgivelse af denne beretning har vi ikke modtaget ISAE erklæring på Kommunernes Pensionssystem.

Denne erklæring skulle være tilgængelig inden den 1. marts 2023, jf. gældende regnskabs- og revisionsbekendtgørelse på det sociale område.

Vi har gjort STAR opmærksom på forholdet og vil følge op på forholdet, når kommunen har modtaget erklæringen for KP fra KOMBIT.

8.2 LØBENDE REVISION

8.2.1 Generelt

De efterfølgende afsnit vil indeholde en beskrivelse af formål, omfang samt revisionens udførelse, som er dækkende for samtlige reviderede personsagsområder. Personsagsområderne er opdelt i overensstemmelse med den autoriserede kontoplan på hovedfunktionsniveau og statens hovedkonti på Finansloven.

8.2.2 Formål

Formålet med revisionen er at efterprøve, om kommunens administrative og regnskabsmæssige praksis, herunder forretningsgange, interne kontrolprocedurer samt procedurer for sagsbehandling på de sociale områder, er hensigtsmæssige og fungerer på betryggende vis.

Revisionen udføres i overensstemmelse med god offentlig revisionsskik og bekendtgørelse nr. 1265 af 9. september 2022 om statsrefusion og tilskud samt regnskabsaflæggelse og revision på visse områder inden for Social- og Ældreministeriets, Beskæftigelsesministeriets, Udlændinge- og Integrationsministeriets, Børne- og Undervisningsministeriets og Indenrigs- og Sundhedsministeriets ressortområder.

8.2.3 Revisionens omfang og udførelse

Revisionen gennemføres ved en kombination af system- og substansrevision baseret på revisors faglige vurdering af kommunens systemer, forretningsgange, kontrolmiljø m.v.

Antallet af gennemgåede sager skal ses i sammenhæng med de anvendte revisionsmetoder, test af kontroller og forretningsgange samt substansrevision.

Udvælgelsen af personsager planlægges og gennemføres ud fra revisors faglige vurdering af væsentlighed og risiko, og der er lagt særligt vægt på følgende kriterier:

- Nyetablerede sager
- Sager af væsentlig økonomisk karakter
- Sager efter revisors vurdering
- Ressortministeriernes fastlagte kontrolpunkter

Det anføres for god ordens skyld, at revisionen ikke omfatter en socialfaglig vurdering, men alene en vurdering af det retlige grundlag i sagerne.

Vi har foretaget kontrol af, at bogførte udbetalinger mv. er sket med hjemmel i meddelte bevillinger samt gældende love og bestemmelser

Vi har desuden efterprøvet, om kommunen ved sagsoprettelse og ved lovpligtige sagsopfølgninger har udnyttet muligheden for at foretage kontrol af oplysninger om økonomiske forhold, herunder i nødvendigt omfang har sammenholdt oplysninger fra forskellige registre med det formål at sikre, at der ikke udbetales uforenkelige ydelser.

8.2.4 Forretningsgange mv.

I henhold til bekendtgørelse nr. 1265 af 9. september 2022, skal kommunen have tilrettelagt interne kontroller til sikring af kvaliteten i sagsbehandlingen.

Vi har efterprøvet, om kommunens administrative og regnskabsmæssige praksis (herunder forretningsgange, interne kontrolprocedurer, procedurer for sagsbehandling samt kvalitetskontrol) inden for følgende personsagsområder er hensigtsmæssig og fungerer på betryggende vis:

- Tilbud til udlændinge (herunder selvforsørgelses- og hjemrejseprogram, Integrationsprogram og Introduktionsforløb og forsørgerydelser til udlændinge omfattet af integrationsloven samt grund - og resultattilskud)
- Personlige tillæg og helbredstillæg til pensionister.
- Kontante ydelser (herunder Kontanthjælp, Uddannelseshjælp, Sygedagpenge, Merudgifter til børn, Tabt arbejdsfortjeneste og Merudgifter til voksne)
- Tilbud til børn, unge og voksne med særlige behov (herunder SEL §§ 109, 110 og 181 samt den centrale refusionsordning)
- Revalidering (herunder Ressourceforløb, Jobafklaringsforløb og Fleksjob/flekslønstilskud med fast og variabel refusion)
- Arbejdsmarkedsforanstaltninger (driftsudgifter, seniorjob, voksenlærlinge mv.)
- Beboerindskudslån

Vi har foretaget test af kontroller af en række kontrolpunkter i et antal personsager for at efterprøve kommunens forretningsgange, kvalitetskontrol og andre interne kontroller.

Konklusion

Det er vores vurdering, at der generelt er etableret hensigtsmæssige og betryggende forretningsgange mv. på personsagsområderne, samt at der administreres i overensstemmelse med disse.

Opfølgning på decisionsskrivelser for 2021 og eventuelle tidligere år

Der er fulgt op på decisionsskrivelser for 2021 og eventuelle tidligere år fra STAR, Social- og Ældreministeriet samt Udlændinge- og Integrationsministeriet.

Der fremgår følgende punkter til opfølgning af decisionsskrivelsen fra Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering af 21. december 2022.

- *”Styrelsen bemærker også, at der ved gennemgangen af sager vedrørende Sygedagpenge er konstateret 5 fejl, herunder 5 sager hvor kontakt til arbejdsgiver i forbindelse med første samtale eller vurdering af den manglende kontakt ikke fremgår. Styrelsen forventer, at kommunens øget fokus på området vil fremgå af næste års gennemgang”*

Området har været omfattet af sagsrevision og der henvises til resultatet heraf i afsnit 8.2.5 Personssager.

Der fremgår følgende punkter til opfølgning af decisionsskrivelsen fra Social- og Ældreministeriet af 20. februar 2023:

- *”Social-, Bolig- og Ældreministeriet finder det ikke helt tilfredsstillende, at revisor har konstateret en væsentlig fejl med refusionsmæssig betydning og en væsentlig fejl uden refusionsmæssig betydning på servicelovens § 42. Ministeriet henstiller til, at kommunen har øget opmærksomhed på området. Revisor bedes følge op på området i forbindelse med revisionen for regnskabsåret 2022.”*

Området har været omfattet af sagsrevision og der henvises til resultatet heraf i afsnit 8.2.5 Personssager.

Der fremgår ingen punkter til opfølgning af decisionsskrivelsen fra Udlændinge- og Integrationsministeriet af 22. december 2022.

8.2.5 Personssager

På baggrund af en vurdering af væsentlighed og risiko er der foretaget gennemgang af personssager.

Personssagsgennemgangen er foretaget som kombination af test af kontroller samt juridisk-kritisk revision inden for følgende områder:

- Tilbud til udlændinge (herunder selvforsørgelses- og hjemrejseprogram, Integrationsprogram og Introduktionsforløb og forsørgerydelser til udlændinge omfattet af integrationsloven samt grund- og resultattilskud)
- Personlige tillæg og helbredstillæg til pensionister
- Kontante ydelser (herunder kontanthjælp, uddannelseshjælp, sygedagpenge, merudgifter til børn, tabt arbejdsfortjeneste og merudgifter til voksne)
- Tilbud til børn, unge og voksne med særlige behov (herunder SEL §§ 109, 110 og 181 samt den centrale refusionsordning)
- Revalidering (herunder ressourceforløb, jobafklaringsforløb, og fleksjob-/flekslønstilskud med fast og variabel refusion)
- Arbejdsmarkedsforanstaltninger (driftsudgifter, seniorjob, og voksenlærlinge mv.)
- Beboerindskudslån

Resultatet ved den udførte sagsrevision vil blive indberettet i det digitale revisionssystem på kommunalrevision.star.dk, jf. § 73 i bekendtgørelse nr. 1265 af 9. september 2022.

Sammenfattende konklusion på personssagsgennemgang

På baggrund af den udførte revision er det vores opfattelse, at personssagerne generelt administreres i overensstemmelse med gældende regler.

På følgende områder har vi alene fundet få eller ingen fejl:

- Selvforsørgelses- og hjemsendelsesprogram
- Kontanthjælp
- Uddannelseshjælp

- Sygedagpenge
- Fleksjob med variabel refusion
- Fleksjob med fast refusion
- Ressourceforløb
- Jobafklaringsforløb
- Beboerindskudslån
- Personlige tillæg og helbredstillæg til pensionister
- Voksenlærlinge
- SEL § 41 Merudgifter til børn
- SEL § 42 Tabt arbejdsfortjeneste
- Grund- og resultattilskud
- Den centrale refusionsordning
- Hjælp til flygtninge i enkelttilfælde efter SEL §181
- Ophold efter SEL §109 og §110 Krisecenter og Forsorgshjem

På følgende områder er der efter vores opfattelse behov for forbedringer af sagsadministrationen, idet der er konstateret fejl og mangler:

SEL § 100 Merudgifter til voksne

Det er konstateret, at der ikke sket opfølgning i sagerne jævnfør servicelovens § 148 stk. 2. Forvaltningen har i marts 2023 gennemført et ledelsestilsyn på området, som har givet anledning til en målrettet indsats for at få den løbende opfølgning på igangværende bevillinger jf. SEL § 100 sat i system.

For detaljeret rapportering af revisors og ressortministeriernes fastlagte kontrolpunkter henvises til kommunalrevision.star.dk.

8.3 AFSLUTTENDE REVISION

8.3.1 Regnskabsafklæggelse og restafregning af refusion

Vi har kontrolleret, at kommunen har afstemt restafregningsskemaerne til bogføringen. Vi har stikprøvevist undersøgt, om kommunens kontering af udgifter og indtægter vedrørende refusions-anmeldelserne er korrekt og kommer korrekt til udtryk i regnskabet.

Vi har påset, at kommunen har rettet data og registreret tilbagebetalinger, efterbetalinger og finansieringsbeløb mv. efter anvisningerne i bekendtgørelse om finansiering af visse offentlige ydelser, der udbetales til kommunerne, Udbetaling Danmark og arbejdsløshedskasserne.

Vi har ligeledes stikprøvevist kontrolleret, om eventuelle refusionsmæssige berigtigelser vedrørende tidligere år er korrekt opgjort og medtaget i refusionsopgørelserne.

Vi har påset, at der ved skattepligtige ydelser er foretaget korrekt afregning af A-skat mv.

Konklusion

Det er vores opfattelse, at restafregningsskemaerne er aflagt i overensstemmelse med fagministerier-nes regler for området, samt at kommunens restafregning af refusion på sociale udgifter, svarer til bogføringen.

8.3.2 Revision af note vedr. Finanslovens Hovedkonti på områder med statsrefusion og tilskud

Vi har kontrolleret, at kommunen har afstemt note 20 i årsregnskabet til bogføringen. Vi har vedrørende Finanslovens Hovedkonti kontrolleret, om disse er korrekte og kommer korrekt til udtryk i noten i overensstemmelse med den fastlagte kontobro mellem den kommunale kontoplan, jf. Budget- og regnskabssystemet for kommuner og den statslige kontoplan, jf. statens regnskabsregler.

Vi har påset, at noten er udarbejdet i overensstemmelse de udmeldte krav til notens udformning, samt opdelt i kapitel 9, refusion.

Vedrørende kapitel 9 om refusion har vi kontrolleret, at oplysninger i noten er i overensstemmelse med kommunens bogføring og med kvitteringskrivelse fra statens refusionssystemet for restafregninger af refusioner og tilskud.

Vedrørende ydelsesrefusion er det kontrolleret, at notens oplysninger er afstemt kommunens bogføring og i overensstemmelse med årets modtagne refusioner modtaget fra YR - Ydelsesrefusionssystemer.

Vedrørende ydelsesrefusion er det kontrolleret, at notens oplysninger er afstemt kommunens bogføring og i overensstemmelse med modtagne refusioner modtaget fra YR - Ydelsesrefusionssystemer.

Der udarbejdes en revisorerklæring for YR - ydelsesrefusionssystemet for Databehandleren DXC-Technology.

I tilknytning til revisionen af regnskabsnoten kan det oplyses, at der ikke er foretaget revision af enkelt-sager på områder, hvor ydelsen udbetales af Udbetaling Danmark og A-kasserne.

- Dagpenge ved arbejdsløshed
- Særlig støtte til modtagere af kontanthjælp mfl.
- Førtidspension med variabel medfinansiering
- Seniorpension

Konklusion

Det er vores opfattelse, at noten i al væsentlighed er korrekt opgjort og udarbejdet i overensstemmelse med bekendtgørelsen § 2 stk. 3, herunder udmeldte krav til notens udformning.

Vi har dog konstateret en enkelt uvæsentlig fejl, men som er principiel:

Hovedkonto	Udviser	Skulle udvise	Kommentarer
15.26.58 Hjælp til flygtninge mv. i enkelttilfælde	4.341.019 kr.	3.841.019 kr.	Der er bogført 500.000 kr. i 2022 efter foreløbig restafregning. Kommunen skal udarbejde det første delelement i regnskabsnoten med udgangspunkt i kvitteringsmails fra refusionssystemet og bilag 1 til denne vejledning.

Medfinansiering samt ydelsesrefusion beregnes af YR - ydelsesrefusionssystemet, hvor databehandlingen varetages af DXC-Technology. Vi henviser til den udarbejdede systemerklæring for 2022, som kommunen har fået fremsendt fra it-leverandøren, og som er dateret 28.02.2023. Administrationen har på vores forespørgsel bekræftet, at den modtagne erklæring ikke har givet anledning til væsentlige spørgsmål eller forhold til opfølgning.

Vi har ved vores revision ikke konstateret forhold vedrørende den modtagne erklæring, som giver anledning til kritiske kommentarer.

9 AFGIVNE REVISIONSBERETNINGER OG PÅTEGNEDE OPGØRELSER MV.

9.1 REVISIONSBERETNINGER AFGIVET TIL NORDDJURS KOMMUNALBESTYRELSE

Ud over nærværende beretning om revisionen af årsregnskabet er der ikke afgivet delberetninger.

9.2 DIALOG MED POLITISK OG ADMINISTRATIV LEDELSE

- Dialog med kommunens ledelse om denne beretning

9.3 PÅTEGNEDE OPGØRELSER OG ØVRIGE OPGAVER

Alle opgørelser og indberetninger mv. er forsynet med revisorerklæring

Der henvises til oversigten i bilag 2.

10 LEDELSENS REGNSKABSERKLÆRING

I forbindelse med revisionen af årsregnskabet har borgmester og fællesforvaltningsdirektør over for os i regnskabserklæring bekræftet forhold af væsentlig betydning vedrørende årsregnskabet 2022, hvor vi har vurderet et behov herfor.

Den skriftlige erklæring omfatter oplysninger om pantsætninger og sikkerhedsstillelser, garantistillelser, retssager, besvigelser, begivenheder efter balancedagen, oversigt over ikke-korrigerede forhold samt andre områder, hvor det er vanskeligt at opnå et revisionsbevis.

Den modtagne regnskabserklæring har ikke givet anledning til kommentarer.

11 REVISORS ERKLÆRING

Vi bekræfter, at

- vi opfylder de i lovgivningen indeholdte habilitetsbestemmelser
- vi under revisionen har modtaget alle de oplysninger, som vi har anmodet om.

Vi har iværksat foranstaltninger til sikring af, at BDO lever op til kravene i Bekendtgørelse om kommunal og regional revision.

Aarhus, den 15. juni 2023

BDO Statsautoriseret revisionsaktieselskab
CVR-nr. 20 22 26 70

Henrik Brorsbøl Jakobsen
Statsautoriseret revisor

Jan Hansen
Registreret revisor

BILAG 1, REVISIONSPÅTEGNING - KONKLUSION PÅ DEN UDFØRTE REVISION**”DEN UAFHÆNGIGE REVISORS REVISIONSPÅTEGNING**

Til kommunalbestyrelsen i Norddjurs Kommune

REVISIONSPÅTEGNING PÅ ÅRSREGNSKABET**Konklusion**

Vi har revideret årsregnskabet for Norddjurs Kommune for regnskabsåret 1. januar - 31. december 2022, jf. siderne 22, 57 - 71, 73 - 110 og 129 - 146 i ”Regnskab 2022”. Den reviderede del af årsregnskabet omfatter regnskabsopgørelse, balance, obligatoriske oversigter, anvendt regnskabspraksis og noter med følgende hovedtal:

- Resultat af ordinær driftsvirksomhed på 195,5 mio. kr.
- Resultat af det skattefinansierede område på 129,0 mio. kr.
- Aktiver i alt på 2.898,2 mio. kr.
- Egenkapital i alt på -1.656,7 mio. kr.

Årsregnskabet udarbejdes efter kravene i bekendtgørelse nr. 1051 af 15. oktober 2019 om kommuners budget og regnskabsvæsen, revision mv. (i det følgende kaldet ”Regnskabs- og revisionsbekendtgørelsen”) og § 2 stk. 3 i bekendtgørelse nr. 1265 af 9. september 2022 om statsrefusion og tilskud samt regnskabsaflæggelse og revision på visse områder inden for Social- og Ældreministeriets, Beskæftigelsesministeriets, Udlændinge- og Integrationsministeriets, Børne- og Undervisningsministeriets og Indenrigs- og Boligministeriets ressortområder (i det følgende kaldet ”Refusionsbekendtgørelsen”).

Det er vores opfattelse, at årsregnskabet, i alle væsentlige henseender er rigtigt, dvs. udarbejdet i overensstemmelse med regnskabs- og revisionsbekendtgørelsen samt refusionsbekendtgørelsen.

Grundlag for konklusion

Vi har udført vores revision i overensstemmelse med internationale standarder om revision og de yderligere krav, der er gældende i Danmark, samt standarderne for offentlig revision, idet revisionen udføres på grundlag af regnskabs- og revisionsbekendtgørelsen samt refusionsbekendtgørelsen. Vores ansvar ifølge disse standarder og krav er nærmere beskrevet i revisionspåtegningens afsnit ”Revisors ansvar for revisionen af årsregnskabet”.

Vi er uafhængige af Kommunen i overensstemmelse med International Ethics Standards Board for Accountants’ internationale retningslinjer for revisorers etiske adfærd (IESBA Code) og de yderligere etiske krav, der er gældende i Danmark, ligesom vi har opfyldt vores øvrige etiske forpligtelser i henhold til disse krav og IESBA Code.

Det er vores opfattelse, at det opnåede revisionsbevis er tilstrækkeligt og egnet som grundlag for vores konklusion.

Centrale forhold ved revisionen

Centrale forhold ved revisionen er de forhold, der efter vores faglige vurdering var mest betydelige ved vores revision af årsregnskabet for regnskabsåret 2022. Disse forhold blev behandlet som led i vores revision af årsregnskabet som helhed og udformningen af vores konklusion herom. Vi afgiver ikke nogen særskilt konklusion om disse forhold.

Sociale- og beskæftigelsesmæssige udgifter med statsrefusion

De sociale- og beskæftigelsesmæssige udgifter, hvoraf refusion fra Staten udgør -253,3 mio.kr., og medfinansiering via ydelsesrefusion udgør 219,7 mio.kr., vedrører bl.a. dagpenge til forsikrede ledige, løntilskud til personer i fleksjob, sygedagpenge, seniorjob, hjælp til flygtninge, botilbud, ophold på døgninstitutioner mv.

Ud fra vores professionelle vurdering er revisionen af området for de sociale- og beskæftigelsesmæssige udgifter med statsrefusion det revisionsområde med størst betydning for den finansielle revision, da der er betydelige udgifter på dette område, som refunderes af Staten. Kommunen er ansvarlig for tilrettelæggelse af forretningsgange og interne kontroller, som sikrer korrekt sagsbehandling af borgernes rettigheder til sociale ydelser, herunder at der udbetales korrekte ydelser, som kan helt eller delvis refunderes af Staten i henhold til gældende love og regler. Vi fokuserede på området, da reglerne på området er komplekse og kræver, at ledelsen i Kommunen fastlægger retningslinjer for forretningsgange og sagsbehandling samt overvåger, at disse bliver fulgt.

Vores behandling i revisionen

Vores væsentligste revisionshandlinger vedrørende revision af sociale- og beskæftigelsesmæssige udgifter med statsrefusion har været:

- Vi har gennemgået og opnået forståelse for Kommunens væsentligste forretningsgange og testet relevante interne kontroller på områder med sociale- og beskæftigelsesmæssige udgifter, herunder tilknyttet statsrefusion på enkelte områder.
- Særligt vedr. ydelsesrefusion med og uden kommunal medfinansiering har vi kontrolleret, at regnskabet er udarbejdet i overensstemmelse med bogføringen og afregninger (Ydelsesrefusioner).
- Vi har gennemført revision af et antal personsager til afdækning af, om der sker en korrekt udbetaling af sociale ydelser med refusion. Vi har udført vores handlinger i henhold til bekendtgørelse nr. 1265 af 9. september 2022 om statsrefusion og tilskud samt regnskabsafklæggelse og revision på visse områder inden for Social- og Ældreministeriets, Beskæftigelsesministeriets, Udlændinge- og Integrationsministeriets, Børne- og Undervisningsministeriets og Indenrigs- og Boligministeriets ressortområder (revisionsbekendtgørelsen).
- Vi har revideret refusionsskemaerne for 2022.

Fremhævelse af forhold vedrørende revisionen

Kommunen har i overensstemmelse med kravene i bekendtgørelse om kommuners budget- og regnskabsvæsen, revision m.v. medtaget det af kommunalbestyrelsen godkendte årsbudget for 2022 som sammenligningstal i årsregnskabet for 2022. Disse sammenligningstal har ikke været underlagt revision.

Ledelsens ansvar for årsregnskabet

Ledelsen har ansvaret for udarbejdelsen af et årsregnskab, der i alle væsentlige henseender er rigtigt, dvs. udarbejdet i overensstemmelse med regnskabs- og revisionsbekendtgørelsen samt refusionsbekendtgørelsen. Ledelsen har endvidere ansvaret for den interne kontrol, som ledelsen anser for nødvendig for at udarbejde et årsregnskab uden væsentlig fejlinformation, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl.

Ved udarbejdelsen af årsregnskabet er ledelsen ansvarlig for at vurdere Kommunens evne til at fortsætte driften; at oplyse om forhold vedrørende fortsat drift, hvor dette er relevant; samt at udarbejde årsregnskabet på grundlag af regnskabsprincippet om fortsat drift, medmindre ledelsen enten har til hensigt at likvidere Kommunen, indstille driften eller ikke har andet realistisk alternativ end at gøre dette.

Revisors ansvar for revisionen af årsregnskabet

Vores mål er at opnå høj grad af sikkerhed for, om årsregnskabet som helhed er uden væsentlig fejlinformation, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl, og at afgive en revisionspåtegning med en konklusion. Høj grad af sikkerhed er et højt niveau af sikkerhed, men er ikke en garanti for, at en revision, der udføres i overensstemmelse med internationale standarder om revision og de yderligere krav, der er gældende i Danmark, samt standarderne for offentlig revision, idet revisionen udføres på grundlag af kravene i regnskabs- og revisionsbekendtgørelsen samt refusionsbekendtgørelsen, altid vil afdække væsentlig fejlinformation, når sådan findes. Fejlinformationer kan opstå som følge af besvigelser eller fejl og kan betragtes som væsentlige, hvis det med rimelighed kan forventes, at de enkeltvis eller samlet har indflydelse på de økonomiske beslutninger, som regnskabsbrugerne træffer på grundlag af årsregnskabet.

Som led i en revision, der udføres i overensstemmelse med internationale standarder om revision og de yderligere krav, der er gældende i Danmark, samt standarderne for offentlig revision, idet revisionen udføres på grundlag af kravene i regnskabs- og revisionsbekendtgørelsen samt refusionsbekendtgørelsen, foretager vi faglige vurderinger og opretholder professionel skepsis under revisionen.

Herudover:

- Identificerer og vurderer vi risikoen for væsentlig fejlinformation i årsregnskabet, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl, udformer og udfører revisionshandlinger som reaktion på disse risici samt opnår revisionsbevis, der er tilstrækkeligt og egnet til at danne grundlag for vores konklusion. Risikoen for ikke at opdage væsentlig fejlinformation forårsaget af besvigelser er højere end ved væsentlig fejlinformation forårsaget af fejl, idet besvigelser kan omfatte sammensværgelser, dokumentfalsk, bevidste udeladelser, vildledning eller tilsidesættelse af intern kontrol.
- Opnår vi forståelse af den interne kontrol med relevans for revisionen for at kunne udforme revisionshandlinger, der er passende efter omstændighederne, men ikke for at kunne udtrykke en konklusion om effektiviteten af Kommunens interne kontrol.
- Tager vi stilling til, om den regnskabspraksis, som er anvendt af ledelsen, er passende, samt om de regnskabsmæssige skøn og tilknyttede oplysninger, som ledelsen har udarbejdet, er rimelige.
- Konkluderer vi, om ledelsens udarbejdelse af årsregnskabet på grundlag af regnskabsprincippet om fortsat drift er passende, samt om der på grundlag af det opnåede revisionsbevis er væsentlig usikkerhed forbundet med begivenheder eller forhold, der kan skabe betydelig tvivl om Kommunens evne til at fortsætte driften. Hvis vi konkluderer, at der er en væsentlig usikkerhed, skal vi i vores revisionspåtegning gøre opmærksom på oplysninger herom i årsregnskabet eller, hvis sådanne oplysninger ikke er tilstrækkelige, modificere vores konklusion. Vores konklusioner er baseret på det revisionsbevis, der er opnået frem til datoen for vores revisionspåtegning. Fremtidige begivenheder eller forhold kan dog medføre, at Kommunen ikke længere kan fortsætte driften.

Vi kommunikerer med den øverste ledelse om blandt andet det planlagte omfang og den tidsmæssige placering af revisionen samt betydelige revisionsmæssige observationer, herunder eventuelle betydelige mangler i intern kontrol, som vi identificerer under revisionen.

Vi afgiver også en udtalelse til den øverste ledelse om, at vi har opfyldt relevante etiske krav vedrørende uafhængighed, og oplyser den om alle relationer og andre forhold, der med rimelighed kan tænkes at påvirke vores uafhængighed og, hvor dette er relevant, anvendte sikkerhedsforanstaltninger eller handlinger foretaget for at eliminere trusler.

Med udgangspunkt i de forhold, der er kommunikeret til den øverste ledelse, fastslår vi, hvilke forhold der var mest betydelige ved revisionen af årsregnskabet for den aktuelle periode og dermed er centrale forhold ved revisionen. Vi beskriver disse forhold i vores revisionspåtegning, medmindre lov eller øvrig regulering udelukker, at forholdet offentliggøres.

Andre Oplysninger end årsregnskabet og revisors erklæring herom

Ledelsen er ansvarlig for Andre Oplysninger. Andre Oplysninger omfatter de øvrige oplysninger i årsregnskabet, som ikke er omfattet af vores revision, jf. konklusionsafsnittet.

Vores konklusion om årsregnskabet dækker ikke Andre Oplysninger, og vi udtrykker ingen form for konklusion med sikkerhed om disse.

I tilknytning til vores revision af årsregnskabet er det vores ansvar at læse Andre Oplysninger og i den forbindelse overveje, om Andre Oplysninger er væsentligt inkonsistente med årsregnskabet eller vores viden opnået ved revisionen eller på anden måde synes at indeholde væsentlig fejlinformation. Hvis vi på grundlag af det udførte arbejde konkluderer, at der er væsentlig fejlinformation i Andre Oplysninger, skal vi rapportere om dette forhold.

Vi har ingenting at rapportere i den forbindelse.

ERKLÆRING I HENHOLD TIL ANDEN LOVGIVNING OG ØVRIG REGULERING

Yderligere oplysninger krævet i henhold til bekendtgørelse nr. 311 af 27. marts 2019 om kommunal og regional revision

Vores konklusion er konsistent med vores revisionsberetning til kommunalbestyrelsen.

Efter vores bedste overbevisning er der ikke udført forbudte ikke-revisionsydelser som omhandlet i bekendtgørelse nr. 311 af 27. marts 2019 om kommunal og regional revision.

Udover den lovpligtige revision, har vi afgivet erklæringer på projektrengskaber, andre erklæringer, der er pålagt kommunen, samt diverse rådgivningsopgaver. Der henvises til revisionsberetningens bilag, for en detaljeret oplistning af opgaver.

Vi blev af kommunalbestyrelsen første gang antaget som revisor for Kommunen fra regnskabsåret 2011 og har varetaget revisionen i en samlet opgaveperiode på 12 år frem til og med regnskabsåret 2022. I 2022 er revisionsaftalen blevet forlænget til 2027.

Udtalelse om juridisk-kritisk revision og forvaltningsrevision

Ledelsen er ansvarlig for, at de dispositioner, der er omfattet af regnskabsaflæggelsen, er i overensstemmelse med meddelte bevillinger, love og andre forskrifter samt med indgåede aftaler og sædvanlig praksis. Ledelsen er også ansvarlig for, at der er taget skyldige økonomiske hensyn ved forvaltningen af de midler og driften af de aktiviteter, der er omfattet af årsregnskabet. Ledelsen har i den forbindelse ansvar for at etablere systemer og processer, der understøtter sparsommelighed, produktivitet og effektivitet.

I tilknytning til vores revision af årsregnskabet er det vores ansvar at gennemføre juridisk-kritisk revision og forvaltningsrevision af udvalgte emner i overensstemmelse med standarderne for offentlig revision. I vores juridisk-kritiske revision efterprøver vi med høj grad af sikkerhed for de udvalgte emner, om de undersøgte dispositioner, der er omfattet af regnskabsaflæggelsen, er i overensstemmelse med de relevante bestemmelser i bevillinger, love og andre forskrifter samt indgåede aftaler og sædvanlig praksis. I vores forvaltningsrevision vurderer vi med høj grad af sikkerhed, om de undersøgte systemer, processer eller dispositioner understøtter skyldige økonomiske hensyn ved forvaltningen af de midler og driften af de aktiviteter, der er omfattet af årsregnskabet.

Hvis vi på grundlag af det udførte arbejde konkluderer, at der er anledning til væsentlige kritiske bemærkninger, skal vi rapportere herom i denne udtalelse.

Vi har ingen væsentlige kritiske bemærkninger at rapportere i den forbindelse.”

BILAG 2, PÅTEGNEDE OPGØRELSER OG ØVRIGE OPGAVER

Øversigt over revisionspåtegnede opgørelser for 2022

Vi har revideret og påtegnet følgende opgørelser og indberetninger:

- Statsrefusion
- Boliglån
- Særlige dyre enkeltsager
- Saldoopgørelse af momsrefusion
- Revisorerklæring vedrørende kommunens administration af og indberetning til BOSSINF
- Projekt Minimumsnormering dagtilbud 2022
- Projekt Uddannelsesløft 2022
- FVU og OBU 1.kvt. 2022
- Projekt BOGglad puljen
- Refusion Tjenestemænd 2. halvår 2022
- Refusionsopgørelse Byfornyelse 2021
- Projekt Flere pædagoger sårbare 0 - 2-årige
- FVU og OBU 2., 3. og 4. kvartal 2022
- Projekt Flere hænder i ældreplejen 2022
- Nedsættelse af færgetakster 2021
- Uhævede feriepenge september 2020 til august 2021
- Nedsættelse af færgetakster bil og passagerer 2021
- Låneindberetning Landsbyggefonden juni 2022
- Projekt Regional Uddannelsespulje 2022
- Dækningsafgift 2022
- Projekt Jyske 50 i job
- Indberetning i medfør af bekendtgørelse nr. 1624 af 18. december 2017 om kommuners indberetninger og erklæringer efter elforsyningslovens §§ 37 og 37 a og varmforsyningslovens §§ 23 L og 23 m
- Erklæring vedrørende kommunens indberetning efter lov om kommuners afståelse af vandforsyninger eller spildevandsforsyninger for 2022
- Projekt Pendlerbus til Auning
- Refusion Tjenestemænd 2019 til 2021

Øvrige opgaver

Nedenfor er de væsentligste områder, BDO Statsautoriseret revisionsaktieselskab har ydet kommunen bistand eller påbegyndt bistand til, herunder særlige analyser mv.:

- Udbudsbistand til Ældebolighandlingsplan
- SDE-assistance 2022
- Helhedsorienteret sagsbehandling
- Jobcenterbenchmarking
- Bistand økonomiske fripladsberegninger

Forinden accept af ovennævnte arbejder har vi særskilt vurderet betydningen heraf for vores uafhængighed.

Det er vores opfattelse, at de udførte opgaver enkeltvis og samlet er udført i overensstemmelse med gældende bestemmelser om revisors uafhængighed.

BILAG 3, OMRÅDER MED SÆRLIGE RAPPORTERINGSKRAV

Vi har efterfølgende beskrevet den udførte revision på øvrige områder med særlige rapporteringskrav, hvor der ikke i forvejen er afgivet særskilt revisionsberetning.

Byfornyelse

Vi har gennemgået byfornyelsesområdet i kommunen. Byfornyelsesområdet omfatter sager efter Lov om byfornyelse og udvikling af byer og vores revision er i henhold til bekendtgørelse nr. 2115 af 11. december 2020 om regnskab og revision efter lov om byfornyelse og udvikling af byer.

I forbindelse med den foretagne revision er det bl.a. efterprøvet, om de af kommunalbestyrelsen truffne beslutninger er i overensstemmelse med gældende love om byfornyelse.

Det er kontrolleret, om der er taget skyldige økonomiske hensyn ved forvaltningen af de midler, der er omfattet af byggeregnskaberne og de kommunale udgifter.

Den talmæssige korrekthed og sammenhæng mellem regnskaberne/opgørelserne og de enkelte poster er kontrolleret ved brug af det foreliggende regnskabsmateriale.

Regnskaberne og opgørelserne er påset korrekt udarbejdet og i overensstemmelse med det reviderede regnskabsmateriale.

Revisionen er foretaget ved stikprøver i det omfang, det er skønnet forsvarligt, og gældende forskrifter ikke har været til hinder herfor. Revisionen har givet overbevisning om, at statsrefusionsopgørelsen for regnskabsåret 2021 er retvisende, herunder at refusionsgrundlaget er i overensstemmelse med gældende lovgivning.

Der henvises i øvrigt til Bilag 2, Påtegnede opgørelser og øvrige opgaver.

Forhold vedrørende byfornyelsesområdet for 2021 (og evt. tidligere år)

Der skal i dette afsnit redegøres for, om der er fulgt op på eventuelle bemærkninger og forhold vedrørende regnskab 2021 (og evt. tidligere år).

Efterfølgende redegøres for antal reviderede byfornyelsessager. Herudover er der særskilt redegjort for de enkelte fejl- og mangeltyper. I denne redegørelse er alle konstaterede fejl og mangler i den enkelte byfornyelsessag medtaget. Såfremt fejlen eller manglen er systematisk, er dette anført.

- Der er gennemgået 3 sager uden fejl

Konklusion

Det er vores opfattelse, at områderne generelt administreres i overensstemmelse med gældende regler.

Projektregnskaber med tilhørende revisionsprotokol

Vi har i løbet af regnskabsåret 2022 forsynet følgende projektregnskaber med vores revisionserklæring samt afgivet en revisionsprotokol til tilskudsyderen:

- Projekt Minimumsnormering dagtilbud 2022
- Projekt Uddannelsesløft 2022

- Projekt Flere pædagoger sårbare 0 - 2-årige
- Projekt Flere hænder i ældreplejen 2022
- Projekt Regional Uddannelsespulje 2022
- Projekt Jyske 50 i job
- Projekt Pendlerbus til Auning

Alle projektrejsninger er forsynet med vores erklæring om, at tilskudsopførelsen efter vores opfattelse i al væsentlighed er udarbejdet i overensstemmelse med tilskudsyders tilskudsbrevs bestemmelser samt at tilskuddet er anvendt til det bevilgede formål.

De afgivne revisionsprotokoller er hver for sig ikke omfattet af § 42b, stk. 1, i Den kommunale Styrelseslov og er således ikke udsendt til de enkelte byråds-/kommunalbestyrelsesmedlemmer, men alene fremsendt til tilskudsyder samt kommunens administration.

BILAG 4, ROTATIONSPLAN OG OPFØLGNING - FORVALTNINGSREVISION OG JURIDISK-KRITISK REVISION

Regnskabsår	Gennemgåede plantemaer og emner		Væsentlige kommentarer til opfølgning
	<i>Forvaltningsrevision, jf. SOR 7</i>	<i>Juridisk-kritisk revision, jf. SOR 6</i>	
2017	Styring af offentlige indkøb: Kontrol af kontraktstyring i forhold til indkøb	Gennemførelse af køb: Kontrol af procedurer for kontraktindgåelser på indkøbsområdet	Ingen
2018	Styring af offentlige tilskudsordninger: Kontrol af styringen af afgørelser på BPA-området	Afgørelser om tildeling af tilskud mv: Kontrol af afgørelser om tilskud på BPA-området	Ingen
2019	Mål- og resultatstyring: Kontrol af styring på indtægtsdækket virksomhed	Myndigheders gebyropkrævning: Kontrol af indtægtsdækket virksomhed	Ingen
2020	Budgetstyring af flerårige investeringsprojekter: Kontrol af styring af anlægsprojekter	Gennemførelse af salg: Kontrol af procedurer for salg af kommunale byggegrunde, ejendomme mv.	Ingen
2021	Aktivitets- og ressourcestyling på drifts- og entreprenørheder	Løn- og ansættelsesmæssige dispositioner på drifts- og entreprenørheder	Anbefaling om nye timetalsberegninger

Herudover gennemgås årligt plantemaet ”Rettighedsbestemte overførsler”, jf. SOR 6. Her henvises nærmere til kapitlet ”Revision af de sociale regnskaber - områder med statsrefusion”.

	2018	2019	2020	2021	2022
Juridisk-kritisk revision					
Gennemførelse af indkøb					X
Løn- og ansættelsesmæssige dispositioner				X	
Gennemførelse af salg			X		
Myndigheders gebyropkrævning		X			
Afgørelser om tildeling af tilskud mv.	X				
Rettighedsbestemte overførsler	X	X	X	X	
Forvaltningsrevision:					
Aktivitets- og ressourcestyling				X	
Mål- og resultatstyring		X			
Styring af offentlige indkøb					X
Budgetstyring af flerårige investeringsprojekter			X		
Styring af offentlige tilskudsordninger	X				

Væsentlige kommentarer til opfølgning for perioden 2018-2020 er fulgt op og rapporteret i revisionsberetningerne for 2019-2021, og der henvises hertil.

I forhold til 2021 anbefalede vi her at kommunen skulle få udarbejdet nogle ny timetalsberegninger. Vi har i 2022 foretaget en opfølgning herpå og kan konstatere at der er udarbejdet nyt timetalstakster som anbefalet.